

ŞİMDİ ZAMANIM YOK, İLERİDE OKURUM!

İsmail GÜMRÜKÇÜ(*)

BİR YERDE

Bundan yaklaşık üç yıl önce bir bölge eczacı odamızı ziyaret ediyorduk. O sıra bültenimizin son sayısı yayınlanmış ve tüm meslektaşlara gönderilmişti. Biz, yine de bültenin bu sayısından belli bir miktarını yanımızda götürmüş ve toplantı öncesinde dağıtmıştık.

Ardından toplantı başlamış ve sürüyordu... soru-yanıt biçiminde oluşacak ikinci bölüme geçildiğinde arka sıralarda oturan ve sıcaktan korunmak için bir elindeki bülten ile yelpazelenen, diğer eli ile sürekli söz almaya çabalayan bir meslektaşım dikkatimi çekmişti.

Geç de olsa söz almış ve kürsüye gelmişti... Büyük bir hırsla başladığı konuşmasında henüz geçerli majistral tarifenin zaman aşımına uğradığını, sonucunda büyük maddi zararların ürettiğini belirtmiş ve bu tarifenin yeni şekliyle neden çıkmadığını yargılar bir biçimde sormuştu (Başkaca bir konuya da değinmedi!).

Anılan bu majistral tarifenin Merkez Heyeti tarafından hazırlandığı ama Sağlık Bakanlığı'nca onaylanmadıkça yayınlanamayacağı gerçeği bir yana (ki, konumuz da bu değil) asıl önemli olan bu tarifenin o konuşma sırasında basılmış olduğu ve belki bir gün sonra'da odalardan edinilebileceği olgusu idi. Bu tarifenin çıktığının haberi ise, bu meslektaşın eczanesine gönderileni bilmiyoruz ama, elinde yelpazeleştirdiğini gördüğümüz bültenin üçüncü sayfasının hem de tam yarısını içerecek biçimde ilan edilmişti!

Okunsadan öte, biraz karıştırılsa görülecek gibi!

ECZANENİN BİRİNDE

- Merhaba.

- Merhaba dostum, merhaba. Hoş geldin. Nasılsın, iyimisin?

* TEB Merkez Heyeti Üyesi

- Teşekkür ederim, iyiyim. Sizler nasılsınız, işleriniz nasıl?
- Vallahi dostum ne söylesem... Seni'de pek kırmak istemem ya!
- Rica ederim, buyurun söyleyin. Kaldı ki bu işin kırmakla da, kırılmakla da pek bir ilgisi yok.
- Sorun bir değil ki! Almış başını gidiyorlar. Bilemediklerimiz de cabası öyle'ki.....
- Bu anlattıklarınızın ve de dolayısıyla sorularınızın birçoğu bültenlerde yanıtlanmış ve yanıtlanıyor. Yoksa bu yayın organları ulaşmıyor mu size?
- Geliyor, geliyor dostum. Ama bir türlü zaman bulup okuyamıyorum. İleride okurum belki!

HANGİ OKUMAK

İlk örnekteki meslektaşla söyleşmedik ama neleri aktaracağını bugünden biliyor gibiyiz. Söyleştığımız bu son meslektaşımızın ilki ile olan vargisal benzeşimi ekseninde ve de genelde son derece düşündük durduk. Masasının üzerinde henüz zimba telinin açılmadığı bültenle baktığımız andaki düşüncelerimiz gibi! Yine düşündük'ki burada sözü edilen okuyamama gerekçesi koşulların güçlüğü olarak öne koyuluyor.

Halbuki tersine, okuyabilmek için koşulların düzelmesini bekleme okumayı engeller. Öyle'ki koşullar belki de okumakla düzelecekler.

Okumakla, öncelikle ve en geniş bir vargi ile bir yarar eldelenir. Burada söz konusu sorun meslekilikle ilgiliyse bu kez mesleki yarar sağlanır. Daha genelinde ise dünyanın ve olayların kavranılması, algılanmanın ölçütlenmesi, birikimin sosyal çevreye aktarılması ile toplumsal örgütlerde etkinlikler sağlanması ve önemli işlevler görülmesi gerçekleşir.

Örneğin, yukarıda andığımız eczacı, kendi yayın organını okumamakla öncelikle bilmesi gerekenleri öğrenememiştir. Yine kendi yayın organına katılmamakla, dolayısıyla çok sesliliği sağlayıp gerekli tartışma düzlemlerini oluşturmamakla, alınması gerekenleri alamamış ve giderek ertelemiştir. Daha genel anlamda ise uzun erimli çıkarlarının sosyal yatağını beslemekten yoksun kalmıştır.

OKUMAK GERÇEKLİĞİ

Öncelikle şunu belirtelim'ki ülkemizde okuma alışkanlığı birincil olarak eğitimle ve onun sistemiyle içselleşmiş bir sorunsaldır...

Bizler "başka şey okuyacağına dersine çalış!" azarlarıyla yetişip, "önce dersini oku, diğer okumayı daha sonra gerçekleştirirsin" diye'de aktaran bir kuşağız.

Oysa bu olacak iş değildir. Okumanın sıcaklığı okul çağlarında yaşanır, özürsenir ve giderek yaklanır. Ardından okur olunur, yazılır, çizilir. Ama bunlar olmayınca...

Biz yine de bu olumsuz yapılaşmalara, kuşatmalara karşın okumanın olanaklarının tükendiğine inanmıyoruz. Yeter ki okumanın gerekliliğine olan inanç ve kararlılık bir ışımaya dursun!

Okumayı gerçekten isteyen kişinin yapacağı iş, şu ayda bu koşulun düzelmesini beklemek değil, kendisi için okumanın koşullarını yaratmaktır. Ama bu yaratıcılığa ulaşabilmek için kararlılığın yanı sıra bazı yanlış vargıların da kaldırılması kesinlikle gereklidir.

Sık sık duyarız...

-Onların zamanları var, okurlar tabi. Benim gibi hay-huy içinde olsalardı ya. Boş zamanım olsa ben de değerlendirirdim kuşkusuz! diye..

Katılmak olası mı, ya da acaba durum böyle mi?

Örneğin İkinci Dünya Savaşı öncesinde, Hitler iktidara geçtikten sonra ve savaş yıllarında ülkelerinden kaçmak zorunda kalan aydınların yaşam öykülerini öğrendiğimizde okumaya hemen hiç ara vermedikleri dikkati çekiyor. Üstelik bu okuma eylemleri bir sınırdan ötekine kaçarken ya da biraz sonra kapıyı çalacakların dost'mu, düşman'mı olduğunu bilmediği zamanlarda, ortamlar gerçekleşiyor.

Okumak boş zamanları doldurmaz diye diye...

Diyelim ki hayır, okumak boş zamanlarla ilintilidir.

O kez günlük yaşamda şayet boş yer kalmışsa okumak eylemi en son bir zaman diliminde yerine getirilir. Kalmamışsa ilk harcanacak olan okumadır. Okumayı alışkanlığa dönüştürememiş kişi ne boş zamanlarda okuyacaktır ne de dolu zamanlarda. Boş zamanlarda okusa da, bu, zaman öldürme amacına hizmet eden bir eylem'den başkaca bir şey olmayacaktır. Okuma alışkanlığını edinmenin yolu ise yalnızca boş zamanlarda değil, ama her zaman okumaktır. Ancak böyle bir disiplin sonucu eldelenen okuma artık onsuz olunmaz bir gereksemeye dönüşebilir.

Aksi halde gün olur, örneğin eczacı olunur (sa!)

GÖLGELER

Kimileri "oku oku budur sonu" derler. Keşke öyle olsaydı'da sonu kötü gelseydi diye geçiriyor içinden insan. Oysa öyle değil! Belki de, ne çare ki öyle değil demek gerekiyor!

Ama ya yaşamalarımız?

İşte onlar öyle!...

"Şimdi zamanım yok, ileride okurum" diyor meslektaş(lar)ım. Acaba biliniyor mu ki Frankeştaynları yaratanlar yine insandılar.

Sonuçların sürekli nedenler yerine konulduğu bu süreçlerde gölgelerle olan oynamalarımızın temel kaynağı işte bu Frankeştayn'lardır.

Yakınlar bilince dönüşmeden, o bilinçli değiştirmeye çaba göstermeden o kaynağı yok etmek olası değildir.

Ne diyordu düşünür;

- Giden, zaman değil insanlardır!

SON SÖZ

Geldik sonuç bölümüne... Her yazımda olduğu gibi yazdıklarımı baştan sona (bilmem kaçınıcı kez) yeniden okudum. Bu kez bana kızacakların, tepki göstereceklerin sayısını düşünerek son derece tedirgin oldum. Keşke parantezli yazıp çoğalttırmasaydım, tekillikle yetinseydim ve hatta bu yazıyı hiç yazmasaydım diye... Ve bir ara yırtıp çöp sepetine atmayı bile düşündüm.

Sonra, bu toplumda düşüncelerimi önyargısızca sunmaya çalıştığım, nesneliliğim içinde tarafımı belirlediğim ve başkaca da seçeneğim olmadığı için tamamlamaya karar verdim.

Otobüs ve tramvaylarda dahi kitabı elinden düşürmeyenlerin çoğunlukta olduğu toplumlarla aynı zaman diliminde yaşarken kendimi bu türden sorgulamam bile ne ayıp değil mi?

Ben kendi payıma düşeni kabulleniyorum. Kapısı çalınanlar bu ayıbın ne kadarını üstlenecek acaba!